

Atatürk'ün İnkılabı ve Atatürkçü Düşünce Sistemi

SÜKASTIN TARKİDİS RAPORU

2014

Sultan İkinci Abdülhamîd Han'ı Yapılan
Suikastin Tahkîkât Raporu

Sultan İkinci Abdülhamîd Han'a Yapılan **Suikastin Tahkîkât Raporu**

*(Temmuzun Sekizinci Cuma Günü Selâmlık Mevki'-i Âlisinde İcrâ Kılınan
İsti'âl-i Cinâ'î Hakkında Bâ-irâde-i Seniyye-i Hazret-i Hilâfet-penâhî Teşekkül Eden
Komisyon-ı Mahsûs Tarafından İcrâ Kılınan Tahkîkâtın Fezlekesidir.)*

Hazırlayan:

Dr. Raşit Gündoğdu

Editör:

Ömer Faruk Yılmaz

ÇAMLICA

Basım Yayın

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	5
Sultan İkinci Abdülhamid Han'a Suikast Teşebbüsü ve Bomba Hâdisesi	7
Temmuzun Sekizinci Cuma Günü Selâmlık Mevki'-i Âlîsinde İcrâ Kılınan İшти'âl-i Cinâ'î Hakkında Bâ-İrâde-i Seniyye-i Hazret-i Hilâfet-penâhî Teşekkül Eden Komisyon-ı Mahsûs Tarafından İcrâ Kılınan Tahkîkâtın Fezlekesidir	11
Hâşiye	158
1 Numaralı mektup	160
2 Numaralı mektup	161
3 Numaralı mektup	162
Hâşiye	162
1 Numara Zabt Varakası	163
2 Numara Tahlîl Raporu	165
3 Numara Zabt varakası	166
4 Numara Tahlîl Raporu	169
5 Numara Zabt Varakası	171
6 Numara Zabt Varakası	172
7 Numara Zabt Varakası	173
8 Numara Rapor	177
9 Numara Zeyl	179
10 Numara Zabt Varakası	179
11 Numara Muâyene ve Tahlîl Raporu	181
12 Numara Heci Nişan'ın İntihârî Hakkındaki Rapor	183
Netîce-i Tahkîkât-ı İstintâkiye Üzerine Dersâadet Bidâyet Mahkemesi Müdde'i-i Umûmîliğî'den Tanzîm Olunan İddi'ânâme Sûretidir	202
Mustantik Karâmâmesi Sûreti	209
Fotoğraflar	225
İndeks	233

TEŐEKKÜR

Bu kitabın hazırlanması için beni teşvik etmiş olan rahmetli hocam Prof. Dr. İsmet MİROĞLU'nu rahmetle anıyorum. Ayrıca hazırlık safhasında çok büyük yardımlarını gördüğüm mesai arkadaşlarım Ebülfaruk ÖNAL'a ve Halil KÖSE'ye şükranlarımı sunuyorum. Kitabın her safhasında bana destek olan ve titiz bir şekilde basımını gerçekleştiren ÇAMLICA BASIM YAYIN mensuplarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Dr. Raşit GÜNDOĞDU

Ocak 2007, İstanbul

SULTAN İKİNCİ ABDÜLHAMİD HAN'A SUIKAST TEŞEBBÜSÜ VE BOMBA HÂDİSESİ

Son devir kaynaklarında, 1905 yılının 21 Temmuz (18 Cemâziyelevvel 1323) Cuma gününe rastlayan "selâmlık resm-i âlisinde" Sultan İkinci Abdülhamîd Han Yıldız Câmii'nden çıkacağı sırada kendisini öldürmek üzere bir saatli bomba patlatılarak yapılan suikaste, "Bomba Hâdisesi" denir.

Suikastın dışarıdan gelen elebaşları "Troşak" adındaki Ermeni ihtilâl cemiyeti reislerinden Bakü'lü Samuel Fayn öteki adıyla Hristofor Mikâelyan adındaki kişiyle bu kişinin kızı olarak gösterilen Robina Fayn ve Konstantin Kabulyan öteki adıyla Safo adında üç Rus Ermenisidir.

Plan, Avrupa'da hazırlanmıştı. Ermeni komitacılar, bu gibi işlerde Avrupa'da çok muvaffakiyet gösteren anarşistlerin kendilerinden daha maharetli olduklarına inandıkları için, Belçikalı anarşist Edvard Jorris'le anlaşmışlardı. Jorris, bizzat İstanbul'a geldi ve dikkat çekmemek için Singer şirketinde işe girdi. Sultan Abdülhamîd'in selâmlık merâasimlerini dikkatle takip etti. Her cuma günü pâdişâhın, Yıldız Câmii'nden çıktıktan sonra, 1 dakika, 42 saniyede arabasına bindiği, bu müddetin hiç şaşmadığı tesbit edildi. Viyana'da Neseldorfer Wagenbefcu Fabriks Gesellschaft firmasına husûsî bir araba yaptırıldı. Bu araba parçalar halinde getirilip İstanbul'da monte edildi. Arabayı çeken atlar ise devrinin ünlü tiyatrocularından Kel Hasan Efendi'den satın alındı. 80 kilo patlayıcı ve 20 kilo madenî (parçalayıcı) madde taşıyan saatli bir bomba ve bu bombayı ayarlanan zamanda patlatacak "Machine Infernale-Cehennem Makinesi" adı verilen alet bu arabaya yerleştirildi. Komitacılar, dikkati çekmemek için aralarına kadın da alarak, Avrupalı seyirci kılığında bu arabaya bindiler ve selâmlık merâsimine gittiler. Pâdişâh,

Yıldız Câmii'nde iken, arabayı terk edip çekildiler, içindeki bomba, Sultan İkinci Abdülhamîd, câmi ile saltanat arabası arasındaki yolu yürürken patlayacak ve hükümdârı mutlaka öldürecekti. Yıldız Câmii'nde bomba patlatıldıktan sonra Galata Köprüsü, tünel ve bazı yabancı bankalar da havaya uçurulacak ve arkasından memleket sathında ihtilâl havası estirilecekti.

Mutad dışı birkaç saniye gecikme, Sultan İkinci Abdülhamîd'in hayatını kurtardı: Câmii'nin kapısında Şeyhülislâm Cemâleddin Efendi, pâdişâha bir mevzu arz etti. Sultan Abdülhamîd Han, şeyhülislâmı ile birkaç cümle konuştu. Söz bitip câmiin merdivenlerinden adım atmaya başlarken, bomba patladı. Câmiden çıkılacağı sıra ansızın meydana gelen bu müthiş infilâk yeri ve göğü titretti. Yerleri sarsan bu ses İstanbul'un her tarafından, Üsküdar, Kadıköy, Göztepe ve Erenköy havâlisinden bile işitildi.

Hassa alaylarının atları ürktüğü için, süvârilere birbirine karıştı. Bütün nâzırlar ve paşalar, heyecân içinde kaçışmaya başladılar. Yâverlerden Miralay Sâdık Bey telaşla elinden kılıcını düşürmüş, Süleyman Şefik Bey de apoletini kaybetmişti. Bir müddet bu manzarayı, geriye ve ileriye doğru tek adım atmadan seyreden Sultan İkinci Abdülhamîd, elini kaldırarak, korkulup telâş edilmemesi, herkesin yerinde kalması için yüksek sesle emir verdi.

Birçok müşâhidin hâtıralarında ifâde ettikleri husûs; o gün bulunduğu mevkiden kaçmayan tek şahsın Sultan İkinci Abdülhamîd Han olduğudur. Pâdişâh, en küçük bir jest ve mimik değişikliği yapmamıştır. Arabasına binen, âdeti olduğu üzere arabayı kendi kullanarak, mutad ağırlığıyla halkın, bilhassa Avrupalıların alkışları arasında Yıldız'a giren Sultan Abdülhamîd, büyükelçiler tarafından burada da alkışlandı. Programını bozmayarak büyükelçilerle 20 dakika kadar görüştüktan sonra,